

Birte Andersens prædiken 1. søndag i fasten

Taler

Birte Andersen
Sognepræst

Dato

17. februar 2013

Sted

Lundehus Kirke

Omstændigheder**Prædikentekster**

Første Mosebog kapitel 3, vers 1-19
Paulus' Andet Brev til Korintherne kapitel 6, vers 1-2; 6-10
Matthæusevangeliet kapitel 4, vers 1-11

Salmer

Som året går
Til himlene rækker din miskundhed, Gud
Vor Gud han er så fast en borg
Du, som mætted tusind munde
At tro er at komme

Himmelske far, led os ikke i den fristelse at lukke de sår, vi får af at leve.

Jesus er lige blevet døbt i Jordan.

Indviet til en særlig gerning.

Men inden han kan påbegynde den, skal han prøves. I praksis.

Nok havde himlen åbnet sig og Gud kaldt ham sin søn, men hvordan leve et menneskeliv på det?

Og djævelen virker ikke særligt afskrækkende.

Han har faktisk meget menneskelige træk og ser ud til at være en fin mellemhandler mellem himmel og jord.

Satan kan skriften, han anerkender Jesus som Guds søn, kender udvælgelsens indhold og opgave, og træder ind som fødselshjælper for den udvalgte.

Først sætter Satan ind ved det nære: brødet. Meget provokerende for en, der har fastet i 40 dage.

Men også provokerende i forsøget på at kalde en trylleevne, en magisk lottogud frem, et under, som han måske havde evnen til at udføre, men som ville lede ham bort fra sin bestemmelse: den at blive og være menneske.

Det **han** skal skabe er det, som ligger i **menneskets** mulighed: liv af liv.

Men ikke liv af de fås evner til at gøre mirakler.

Derfor er også hans senere underer ikke udtryk for at hans væsen og guddommelighed består i hans undergørende evne, men de er tegn, som viser, hvad hans opgave som menneske er.

Brødet er Guds, og dvs. alles, og ingen skal tjene på det, ingen skal have magt ved det, brødet er mere end overlevelse – det er liv.

Sten kan ikke blive brød, men brød kan blive liv, når det ikke ses som selvfølgelighed, men som gave.

For som Jesus netop har erfaret i sin faste, mennesket lever ikke af brød alene, men af Guds ord.

Det betyder at der skal mere til for at blive et menneske – end den rent materielle overlevelse.

Der skal samhørigheden med Gud til.

Et menneske uden den samhørighed dør af brødet alene.

Satans 2. forsøg består i at forføre Jesus til at få Jesus til at fratage Gud magten og demonstrere en magt, der kun gælder ham selv:

at styrte sig ud fra højderne som en anden Batman og blive båret.

Men Jesus skal ikke tilrane sig overnaturlig magt, men være den magt, et menneske er og har.

2. fristelse hører tæt sammen med 3.: magten og hele verden i eje.

Og Jesus afviser at være andet og at leve andet end det, som kan gentages og genkendes af ethvert menneske.

3. fristelse er hovmodets fristelse. Fristelsen til at sætte os selv i Guds sted og leve som om vi er verdens centrum med tilhørende magt.

Jesus afstod, og overlod pladsen som verdens centrum til Gud.

Og på paradoxal måde fik han netop i denne afståelse del i denne magt, som er af en helt anden art end Satans tilbud.

Mange moderne tænkere mener derimod at vi ER faldet for den fristelse. Vi HAR gjort os til verdens centrum og taget magten.

Uden at være særlig gode til at forvalte den.

Jo, vi er gode til videnskabelige og tekniske opfindelser, der gør livet mere bekvemt og overkommeligt.

Men bagsiden af medaljen træder mere og mere tydeligt frem i disse år.

Den, der sætter sig i Guds sted, ender med at blive det modsatte af menneskelig, - det er umenneskelig, hustryran, vagthund, mobber.

Og når hele samfundet gør det, bliver det nådesløst, uretfærdigt, kynisk og koldt.

Fornuften alene kan ikke styre et samfund af mennesker, der er anlagt på langt mere end fornuft.

Vor tekniske kunnen har bragt os magten over hele verden, men ikke udviklet vores evner til at løse konflikter, til at acceptere andre kulturer eller tage vare på de naturkilder vi lever af.

På sin vis kan man sige, at vi som menneskehed er faldet for alle de fristelser, Jesus modstod.

Så selv Satan er blevet arbejdsløs.

De idealer, der er højest i kurs iblandt os ser det ud til at være det smarte, hurtige, perfekte liv med den smukke facade.

Og det må ikke koste noget.

Vi dyrker det rene, det lydefri, og tror i en mægtig illusorisk forblindelse af vi kan undgå at pådrage os sår.

Vi flygter fra det sårede omkring os og i os.

For er vi guder i vores eget liv, er fejlene forstyrrende.

Og at kræve at vi skal afstå fra magten virker som et umuligt krav, når vi samtidig kræver af os selv, at vi skal overtage den magt i vores liv vi må kæmpe os til – uden Gud.

Derved vises et liv, hvor de sår, vi så alligevel vi får af at leve, hurtigst muligt søges plastret til og lukkes.

Men hvor det sker, bliver vores brød til sten.

Fortællingen om Jesus, der modsat os, modstår fristelsen, har alle dage været en af de vigtigste tekster i kristendommens historie.

Som dom over os, men ikke bare som dom.

For den fortælling åbner en vej ud, en åbning, hvor vi lukker af.

På en meget gammel døbefont i det tidligere danske Skåne (Simris) er der på den ene side af fonten afbilledet Jesu fristelser¹.

Satan fylder meget og har en stor hoben sten. Som kunne blive til brød, hvis bare....

Man undrer sig måske over at finde motivet på en døbefont – indtil man ser det modsat stillede billede, som viser nadveren.

Nadveren, som også handler om brød.

Vi ser Kristus sidde ved et bord, omgivet af sine disciple.

Og på bordet er vist en masse drikkekalke og ovenpå dem: mad: enten brød eller fisk.

Og Jesus selv fodrer en skikkelse, der vender sig mod ham, med noget af maden.

Om skikkelsen er Judas, der forråbte ham – eller snarere skal være en repræsentant for menigheden – for os – er i denne sammenhæng underordnet.

Jeg ser personen som enhver nadverdeltager – dig og mig.

Der i nadveren får del i noget brød, som er modgift mod fristelserne.

Det brød, vi modtager har hans mærke præget på sig: korsets, det sårede.

I løbet af passionshistorien som denne begivenhed er på vej til, og ifølge kirkeårets tekstvalg frem mod påske, gør Jesus alt det, som han afviser overfor Satan, ja han overbyder tilmed.

Han skaber brød – af brød, ikke af sten i Bispisningen i ørkenen – og ender med at gøre sig selv til brød.

Han kaster sig ud fra tinden – og dør - og bæres af engle.

Og ved at sætte sit eget liv til af kærlighed tilegner han sig al magt på jorden. - og tilmed også i himmelen.

Om end det er en anden slags magt.

Jesus gjorde det, vi ikke tør: han lod sig såre.

Den magt der består i at hengive sig til livet, til de andre, til det glædesfyldte og det smertefulde.

Derfor er det, Jesus fodrer mennesket med vist på døbefonten- det er ham selv.

Det er hans kraft til at modstå fristelserne.

Det er hans sårede hænder, der åbner vore sår og læger dem med sin olie.

Det er hans brød, der kan fastholde os på at være menneske og ikke Gud.

Han rækker os det, og kalder på at vi tager imod det og lader det fylde i vores krop. Livets brød.

Det rækkes til os – og det livets brød beholder netop sine egenskaber.

Det mætter, det fylder, det vil deles, det vil skabe glæde, tro, håb, kærlighed.

Tør vi tage imod sådan et brød, der nok vil mætte, men samtidig kalder os til at flytte fokus fra os selv, og fra at vi selv vil styre det efter vore ønsker og så i stedet sætter fokus på, at brød og liv skal deles.

Tør jeg tage imod et brød, som ønsker at gennemtrænge hver fiber i min krop?
Og sjælen med?

Et brød som bliver mig givet uden begrænsning.

Fastetiden er afstå-tiden. Det kan være afstå fra mad.

Den, der i en periode afstår brødet, kommer siden til at smage det bedre.

Det kan være afståelse fra drikke, fra TV underholdning, fra bekymringer, fra selvhad.

Men det kan også være afståelse af plastre og forbindinger til vores sår.

Derfor:

Menneskelige bror: led os ikke i den fristelse at lukke de sår, vi får af at leve.

Det brød, der rækkes os, indeholder en anderledes tryghed:

*At hvile med hele livets tyngde
yderst på et græsstrå
er din eneste mulighed
Der
I det yderste af det ubeskyttede bløde
er din tryghed
din klippegrund (Peter Curman)*

Amen.

1. Se billeder længere nede på siden.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

1. søndag i fasten, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/birte-andersens-praediken-1-sondag-i-fasten>